

Ս Փ Յ Ո Ւ Ռ Ք Ո Ւ Մ

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՄԵՋ

Երուսաղեմ, 2 սեպտեմբեր 1952.— Ս. Աստվածածնի Վերափոխման տոնախմբությունը այս տարի ալ բացառիկ շուքով կատարվեցավ Ս. Երուսաղեմի մեջ ըստ հին տոմարի, 31 օգոստոս կիրակի օրը։

Ս. քաղաքի սովորության համաձայն, Ս. Աստվածածնի Վերափոխումեն 15 օրեր առաջ, ամեն օր հանդիսավոր սուրբ պատարագ կմատուցվի Ս. Կույսի գերեզմանին վրա։ Թեև տարվույն մեջ ամեն օր անխափան սուրբ պատարագ տեղի կունենա հիշյալ սրբավայրին մեջ, բայց այս 15-օրյա պատարագները կըլլան հանդիսավոր ու բոլոր միաբանության մասնակցությամբ։

Ըստ ընկալյալ սովորության, առաջին առգամ պատարագ կմատուցանե Հուլյն Եկեղեցին Ս. Կույսի գերեզմանին վրա, և որոշյալ ժամուն սրբավայրը կհանձնե Հայ Եկեղեցվու Մենք մեր հետ ունենալով ղպտի և ասորի համալսելները, որոնք մեր հետևորդներն են բոլոր սրբավայրերուն մեջ, կսկսինք սուրբ պատարագի։ Ղպտիք և ասորիք իրավունք չունին Ս. Կույսի գերեզմանին մեջ պատարագելու, միայն Հուլյն և Հայ Եկեղեցիներու վերապահված է այդ։ մեր հետևորդ ազգերը կպատարագեն մասնավոր սեղաններու վրա նույն տաճարին մեջ, որոնք Հայ Եկեղեցվո սեփականություններ են։

Ղպտիներու և ասորիներու պատարագի սկզբնավորությունը և վերջավորությունը կախում ունի Հայ Եկեղեցվու պատարագի տեվողութենեն, այսինքն մինչև որ Հայ Եկեղեցին չսկսի պատարագի, հիշյալ համալսելները չեն կրնար սկսիլ իրենց պատարագները, և երբ Հայ Եկեղեցին կվերջացնե իր պատարագը, անոնք ալ ստիպված են ուր որ ալ ըլլան ընդհատելու իրենց ժամերգությունը։

Երկրորդ պարագա մը ևս. մեր հետևորդները պարտավոր են լռելու այն պահուն, երբ հայ վարդապետը կբարոջն։

Ս. Կույսի գերեզմանը կգտնվի Երուսաղե-

մի արևելյան կողմը, պարիսպին դուրս, Ձիթենյաց լեռան ստորոտը և Գեթսեմանիի պարտեզին մեջ։

Ս. Կույսի գերեզմանի եկեղեցին բավական ընդարձակ և գեոնափոր է։ Բազմաթիվ բարե սանդուխներով կարելի է իջնել տաճարին մեջ, որուն արևելյան կողմը կգտնվի Ս. Կույսի գերեզմանը։

Այս սրբավայրը կպատկանի միայն Հուլյն և Հայաստանյայց Եկեղեցիներու, բոլոր ծախսերը և նորոգությունները այս երկու եկեղեցիները կհոգան։ Ղպտիք և ասորիք թեև իրենց հատկացված սեղաններու վրա կպատարագեն շաբաթվա ընթացքին որոշված օրերու, բայց որևէ կերպով նորոգություն կամ պզտիկ կարգադրություն մը ընելու իրավունք չունին։

Հատին Եկեղեցին բնավ իրավունք չունի այս սրբավայրին մեջ, թեև ժամանակին ունեցած են. միայն իրենք Վերափոխման օրը պարզ ուխտի կիջնեն Ս. Կույսի գերեզմանին։

Տաճարին շրջակայքը ամբողջ պարտեզներ են և ձիթենիներու ծառերով լեցուն։ Եկեղեցվո արևմտյան կողմը և ամենեն արժեքավոր հողամասին վրա կգտնվի հայոց ընդարձակ պարտեզը։ Այս եկեղեցիին պարտեզը միշտ բաց է հայ ժողովուրդին առջև, որոնք հոն կգտնեն իրենց հանգիստը երբ կայցելեն Ս. Կույսի գերեզմանին։

Վերափոխման տոնին շաբաթը այս պարտեզին մեջ կըրվի հսկա վրան մը, որուն մեջ միաբանությունը վհանդի իր պարագո ժամիրուն։

Երուսաղեմ, 2 սեպտեմբեր 1952.— Ս. գերեզմանի առջև կատարվելի վերջ Տաճարի «Ուրախ եղէ ես» սաղմոսներգությունը, կպաշտվի երեկոյան ժամերգությունը։ Սուրեն սրբազան իր հուզիչ ձայնով կերգե «Լոյս Զուարթը», և ապա տեղի կունենա վաղվան տոնին մեծահանդես նախատոնա-

կը: Հետ նախատոնակի փոքր հանգիստն և երեկոյան ընթրիքն հետո ժամը 7-ին, գիշերախառն և խորհրդավոր ստվերներուն տակ տեղի կունենա Եկեցեք և հսկում, ապա առավոտյան ժամերգություն: Սույն արարողությունները տեեցին մինչև գիշերային ժամը 11-ը, որմե ետք միաբանություն և ժողովուրդ վառյալ ջահերով և հանդիսավոր գնացքով վերադարձան մայրավանք:

31 օգոստոս, կիրակի.— Վերափոխումն Ս. Աստվածածնի.— Այսօր շատ քիչ անգամ տեսնված երուզեմ մը կտիրե Սրբոց Հակոբյանց հարկին մեջ: Ժողովուրդը ամբողջ, վանքն մինչև Գեթսեմանիի պարտեզը, խումբ-խումբ կհառաջանան, առավոտյան ժամը 7-ին, նախագահությամբ գերաշնորհ տեր Սուրեն եպիսկոպոսի: Գերաշնորհ եպիսկոպոս, հոգեշնորհ վարդապետներ և ուսանողություն կիջնեն Ս. Աստվածածնի տաճարը մուտքի հանդիսավոր հրաշափառեն ետք:

Կսկսի եպիսկոպոսական սուրբ պատարագը Ս. Կույսի գերեզմանին վրա: Օրվան ժամարարն է գերաշնորհ տեր Սուրեն սրբազան, որուն կապասարկեն բարեշնորհ Սիմոն, Վահան, Գեորգ ավագ սարկավագները: Իսկ հոգեշնորհ տեր Հայկազուն վարդապետ կանոնավոր կերպով կղեկավարե սուրբ պատարագի երգեցողությունները:

Ճաշու գիրքեն վերջ Սուրեն սրբազան կթարոզե Ս. Կույսի մաքրության և խոնարհության մասին, ծանրանալով մայրական պարտականությանց վրա, թելադրելով քրիստոնյա մայրերու թե պետք է իրենց ուղեցույց ընտրեն Ս. Կույս Մարիամը:

Հետ սուրբ պատարագի կատարվեցավ Անդաստան նախագահությամբ պատարագիչ սրբազանին:

Արարողությանց ավարտումն վերջ, միաբանությունը ելավ վանքին պարտեզը: Հոն քիչ մը հանգիստն վերջ նույն գնացքով ուղղվեցավ դեպի վանք:

Իսկ ժողովուրդը մինչև ուշ ատեն լավ պահեր անցուց հայոց պարտեզին մեջ:

Սրբոց Հակոբյանց զինվորյալ միաբանությունը սա անստույգ օրերուն իսկ, մեկդի թողնով բոլոր դժվարությունները և ահագին թե՛ նյութական և թե՛ բարոյական զոհողություններ հանձն կառնե և միշտ կաշխատի վառ և պայծառ պահել բոլոր սրբավայրերը, որոնք Հայ Եկեղեցվո և ժողովուրդին արյան և զաբավոր աշխատանքի ու հավատքի արդյունքներն են:

Ս. Երուսաղեմի սրբատեղյաց մատակարարությունը կարելի է ամենեն դժվար մեկ դործը նկատել Երուսաղեմի Պատրիարքության, որովհետև ինչ որ մեր ձեռքն է մեր իրավունքն է. անգին զանձեր են, հետևաբար պաբատավոր ենք զանոնք պահել իրենց մեծության և շքեղության մեջ, և այս բոլորը կըլլան նյութական հսկայական զոհողություններով: Այսօր վանքը չունի կամ հազիվ ունի այս նյութականը, բայց ունի բարոյական առաքինությունը և զոհողության աննվաճ ոգին. այս վերջինը անշուշտ ավելի կարժեքան առաջինը, հետևաբար դովելի է Սրբոց Հակոբյանց միաբանությունը սկսյալ իր սրբազան Տեղապահն մինչև իր հետին միաբանը: որ ալս դժնդակ օրերուն մեջ կլարեն այսպիսի ծանր բայց քաղցր բեռ մը:

«Նոր լուր», 13 և 16 սեպտեմբերի 1952 թ.

